



GR434KRI192 - Έλη Φραγκοκάστελλου

Περιγραφή

Τα Έλη Φραγκοκάστελλου βρίσκονται περίπου 1.8 χλμ νότια - νοτιοδυτικά από τον Πατσιανό, στο δήμο Σφακίων. Η εθνική απογραφή αναφέρει την περιοχή ως υγρότοπο με κωδικό GR434383000 και ονομασία «Έλος Φραγκοκάστελλου» (Ζαλίδης & Ματζαβέλας 1994) χωρίς ωστόσο να καθορίζονται η θέση και τα όρια του. Στο παρελθόν όλη η παράκτια ζώνη σε μήκος περίπου 1.3 χλμ δυτικά του ενετικού κάστρου πιθανόν να αποτελούσε ένα ενιαίο υγροτοπικό σύστημα. Σήμερα όμως η συνέχεια αυτού έχει διασπαστεί κυρίως λόγω της δόμησης και δευτερογενώς από καλλιέργειες. Όλο αυτό το παράκτιο μέτωπο βρίσκεται στην άκρη μιας πεδιάδας που αναδύθηκε από τη θάλασσα κατά τους πρόσφατους γεωλογικούς χρόνους και αποτελείται από ασβεστολιθικά κροκαλοπαγή, χαλίκια και άμμους (Γκατζέλια και συν. 2001γ). Συνεπώς το γλυκό νερό που απορρέει από το οροπέδιο του Καλλικράτη και καταλήγει στην πεδιάδα του Φραγκοκάστελλου στραγγίζει στην περιοχή του υγρότοπου σχηματίζοντας διάφορες εποχικά κατακλυζόμενες εκτάσεις, πηγές γλυκού νερού, ένα καλαμιώνα, υγρές κοιλότητες και εκτάσεις με αλοφυτική βλάστηση και βούρλα. Από δυτικά προς τα ανατολικά, οι 4 διακριτά οριοθετημένες περιοχές ονομάζονται Μαύρο Νερό, Κάτω Γιαλιά, Ίλλιγκας (Καλαμιώνας Φραγκοκάστελλου) και Χελινοκόλυμπος. Το Μαύριο Νερό είναι ένα εποχικό λιμνίο γλυκού νερού που τους καλοκαιρινούς μήνες καλλιεργούσαν κηπευτικά ενώ τα πηγάδια που υπάρχουν έχουν στερέψει λόγω της υπαρξης γεωτρήσεων. Κυρίαρχα στην περιοχή είναι τα βούρλα (*Juncus* sp.) και οι λυγαριές (*Vitex agnus-castus*). Ο υγρότοπος στην Κάτω Γιαλιά είναι επίσης ένα εποχικό λιμνίο που παλαιότερα καλλιεργούνταν και σήμερα απαντώνται κυρίως βούρλα. Άλλα είδη που υπάρχουν είναι χαρουπιές, αθάνατοι, μυρτιές, πικροδάφνες, λυγαριές, αρμυρίκια. Ο Ίλλιγκας αποτελείται κυρίως από καλάμια (*Phragmites australis*) ενώ τέλος η ανατολικότερη έκταση, ο Χελινοκόλυμπος είναι ένα εποχικό έλος με πικροδάφνες, σκίνα, καλάμια και λυγαριές. Οι τρεις πρώτες εκτάσεις δέχονται ισχυρές πιέσεις λόγω δόμησης, οι οποίες αναμένονται να ενταθούν. Οι σημαντικότεροι τύποι οικοτόπων που απαντώνται είναι 72A0 - Καλαμώνες, 92D0 - Νότια παρόχθια δάση-στοές και λόχμες (*Nerio-Tamaricetea* και *Securinegion tinctoriae*), 3170* - Μεσογειακά εποχικά τέλματα, 5420 - Φρύγανα από *Sarcopoterium spinosum* και 2110 - Υποτυπώδεις κινούμενες θίνες. Όσο αφορά την πανίδα υπάρχουν ποταμοχελώνες και χέλια. Επιπλέον στην περιοχή απαντώνται 151 είδη πουλιών, εκ των οποίων τα 32 φωλιάζουν (20 επιδημητικά, 12 καλοκαιρινοί επισκέπτες) ενώ τα περισσότερα είναι περαστικά (Γκατζέλια και συν. 2001γ). Ο υγρότοπος βρίσκεται εντός των ορίων Ειδικής Ζώνης Διατήρησης (GR4340012), ενώ όλη η περιοχή είναι Τοπίο ιδιαίτερου φυσικού κάλλους (ΦΕΚ 785/Β/20-8-1980) και τίθενται συγκεκριμένοι περιορισμοί στη δόμηση. [Επισκέψεις για την απογραφή: Θ. Γιαννακάκης 3/2009, Θ. Γιαννακάκης & Κ. Παραγκαμιάν 2/2015].

Γενικές πληροφορίες

Βασικές πληροφορίες

Τοποθεσία υγρότοπου:	Παράκτιος
Τύπος υγρότοπου:	Σύστημα υγροτόπων
Φυσικός / Τεχνητός:	Φυσικός
Περιοχή (Ha):	8.35
Hydrological interaction with other wetland:	Όχι -
Αλατότητα νερού:	Γλυκό
Είσοδος γλυκού νερού:	Λεκάνη απορροής (από κατακρημνίσματα)
Επιφανειακή έξοδος νερού:	Άλλο
Ελεύθερη επιφάνεια νερού (%):	5 - 25

Υδροπερίοδος:	Εποχική
---------------	---------

Γεωγραφική πληροφορία

Περιφέρεια:	Κρήτης
Περιφερειακή ενότητα:	Χανίων
Νησί:	Κρήτη
Δήμος:	Σφακίων
Coordinates (WGS84):	24.221017 E - 35.188975 N

Κατάσταση υγρότοπου

Κατάσταση υγρότοπου:	3 - Το αρχικό φυσικό περιβάλλον/τοπίο μερικώς διαταραγμένο (10-50% απείραχτο)
----------------------	---

Ramsar wetland types

Τύπος Ramsar	Κάλυψη (%)
K -- Αβαθείς λίμνες και έλη γλυκού νερού της παράκτιας ζώνης	51 - 75

Ιδιοκτησιακό καθεστώς

Δημόσιο - Δημοτικό / Ιδιωτικό

Προηγούμενες καταγραφές

Κωδικός	Ονομασία περιοχής	Αναφορές
GR434383000	Έλος Φραγκοκάστελλου	Ζαλίδης & Μαντζαβέλλας 1994

Καθεστώς προστασίας και άλλοι χαρακτηρισμοί

Καθεστώς προστασίας

Κατηγορία καθεστώτος προστασίας	Υποκατηγορία καθεστώτος προστασίας	Ονομασία περιοχής	Κωδικός	Κάλυψη (%)	Νομοθεσία
Περιοχή προστασίας της βιοποικιλότητας	Ειδική ζώνη διατήρησης	Ασφένδου - Καλλικράτης και Παράκτια Ζώνη	GR4340012	100	N. 3937/2011 (ΦΕΚ 60/A/2011)
Χωροταξικά & τοπίο	Τοπίο ιδιαίτερου φυσικού κάλλους				Υ.Α. (ΦΕΚ 785/B/1980)

Ecosystem Services, Activities & Impacts

Οικοσυστημικές Υπηρεσίες

Τύπος Οικοσυστημικής υπηρεσίας	Οικοσυστημική υπηρεσία	Κλίμακα Οφέλους	Σημαντικότητα
Πολιτισμικές υπηρεσίες	Πολιτιστική κληρονομιά		
Πολιτισμικές υπηρεσίες	Τουρισμός και αναψυχή		
Ρυθμιστικές υπηρεσίες	Ρύθμιση πλημμυρικών φαινομένων		
Ρυθμιστικές υπηρεσίες	Ρύθμιση υδάτων		
Υποστηρικτικές υπηρεσίες	Παροχή ενδιαιτημάτων		

Δραστηριότητες στον υγρότοπο

Δραστηριότητες	Ένταση
140 = Βόσκηση	Άγνωστη
230 = Κυνήγι	Άγνωστη
402 = ασυνεχής δόμηση	Μεσαία
423 = απόρριψη αδρανών υλικών (μπάζα)	Μικρή
490 = Άλλες αστικές, βιομηχανικές και συναφείς δραστηριότητες	Μεγάλη

501 = μονοπάτια, ποδηλατικές διαδρομές	Μεσαία
502 = οδικό δίκτυο	Μικρή
620 = Υπαίθριες δραστηριότητες αθλητισμού και αναψυχής	
701 = ρύπανση νερού	Μικρή
703 = ρύπανση εδάφους	Μικρή
802 = απόκτηση εδαφών από θάλασσα, εκβολή ή έλος	Μεγάλη
890 = Άλλες ανθρωπογενείς αλλαγές στις υδρολογικές συνθήκες	Άγνωστη
954 = εισβολή ξενικών ειδών	Άγνωστη

Δραστηριότητες στη λεκάνη απορροής

Δραστηριότητες	Ένταση
105 = εκτατικές καλλιέργειες	Άγνωστη
140 = Βόσκηση	Άγνωστη
230 = Κυνήγι	Άγνωστη
402 = ασυνεχής δόμηση	Μικρή
502 = οδικό δίκτυο	Μεσαία
504 = λιμάνι	Μικρή
890 = Άλλες ανθρωπογενείς αλλαγές στις υδρολογικές συνθήκες	Άγνωστη

Επιπτώσεις

Impact type	Ένταση
AN- = Αύξηση θορύβου	Άγνωστη
AS- = Μείωση αισθητικής τοπίου	Άγνωστη
FF- = Διαταραχή (ή διακοπή) των φυσικών κύκλων/λειτουργιών των ειδών της πανίδας	Μεσαία
HC- = Απώλεια διαδρόμων επικοινωνίας για την πανίδα	Μεσαία
HF- = Κατακερματισμός ενδιαιτημάτων	Μεγάλη
HL- = Απώλεια ενδιαιτημάτων	Μικρή
LP- = Μείωση της ικανότητας παρεμπόδισης της αλμύρινης	Άγνωστη
LS- = Μείωση της παροχής νερού	Άγνωστη
LW- = Μείωση των αξιών άγριας πανίδας/άγριας ζωής	Μεσαία
PSO = Ρύπανση από αστικά απόβλητα άγνωστης έκτασης/διάρκειας	Άγνωστη
VCX = Εισαγωγή ξενικών ειδών	Άγνωστη
VCX = Εισαγωγή ξενικών ειδών	Άγνωστη
VP- = Μείωση των πληθυσμών των ειδών χλωρίδας	Μικρή
WGS = Αποστράγγιση βάλτων/ελών	Μεσαία

Οικότοποι & Βλάστηση

Τύποι οικότοπων

Τύποι οικότοπων	Κάλυψη (%)
2110 Υποτυπώδεις κινούμενες θίνες	5 - 25
3170 * Μεσογειακά εποχικά λιμνία	5 - 25
72A0 Καλαμώνες	5 - 25
5420 Φρύγανα από <i>Sarcopoterium spinosum</i>	5 - 25
92D0 Νότια παρόχθια δάση-στοές και λόχμες (<i>Nerio-Tamaricetea</i> και <i>Securinegion tinctoriae</i>)	26 - 50

Τύποι βλάστησης

Τύπος βλάστησης	Κάλυψη (%)
Αμμόφιλη	< 5
Θαμνώδης / Δενδρώδης	26 - 50
Υγρολιβαδική	26 - 50
Υπερυδατική	5 - 25

Είδος

Χλωρίδα

Είδος	Κυριαρχία	Reference
Agave americana	Παρόν	Θ. Γιαννακάκης 17.03.2009
Arundo donax	Παρόν	Θ. Γιαννακάκης 17.03.2009
Eleocharis hirsuta		Bergmeier & Abrahamczyk 2008
Eleocharis uniglumis		Bergmeier & Abrahamczyk 2008
Euphorbia paralias	Παρόν	Θ. Γιαννακάκης 17.03.2009
Juncus sp.	Συγκυρίαρχο	Θ. Γιαννακάκης 17.03.2009
Mentha sp.	Παρόν	Θ. Γιαννακάκης 17.03.2009
Nerium oleander	Παρόν	Θ. Γιαννακάκης 17.03.2009
Pancratium maritimum	Παρόν	Θ. Γιαννακάκης 17.03.2009
Phoenix sp.	Παρόν	Θ. Γιαννακάκης 17.03.2009
Phragmites australis	Συγκυρίαρχο	Θ. Γιαννακάκης 17.03.2009
Pistacia lentiscus	Παρόν	Θ. Γιαννακάκης 17.03.2009
Ranunculus sp.	Παρόν	Θ. Γιαννακάκης 17.03.2009
Schoenoplectus tabernaemontani		Bergmeier & Abrahamczyk 2008
Tamarix sp.	Παρόν	Θ. Γιαννακάκης 17.03.2009
Typha sp.	Συγκυρίαρχο	Θ. Γιαννακάκης 17.03.2009
Vitex agnus-castus	Κυρίαρχο	Θ. Γιαννακάκης 17.03.2009

Πανίδα

Πτηνά	Πληθυσμός	Κατάσταση φωλιάσματος	Αναφορές
Hieraaetus pennatus (Gmelin, 1788)			Γκατζέλια και συν. 2001γ
Anas querquedula (L., 1758)	10-100		Coghlan (Ed) 1990
Anas querquedula (L., 1758)		Δεν φωλιάζει	Γκατζέλια και συν. 2001γ
Aythya nyroca (Güldenstädt, 1770)			Γκατζέλια και συν. 2001γ
Burhinus oedicnemus (L., 1758)	1-10		Coghlan (Ed) 1990
Charadrius dubius (Scopoli, 1786)	1-10		Coghlan (Ed) 1990
Himantopus himantopus (L., 1758)	1-10		Coghlan (Ed) 1990
Himantopus himantopus (L., 1758)		Δεν φωλιάζει	Γκατζέλια και συν. 2001γ
Numenius phaeopus (L., 1758)	1-10		Coghlan (Ed) 1990
Tringa ochropus (L., 1758)	1-10		Coghlan (Ed) 1990
Tringa stagnatilis (Bechstein, 1803)		Δεν φωλιάζει	Γκατζέλια και συν. 2001γ
Tringa totanus (L., 1758)	1-10		Coghlan (Ed) 1990
Ardea cinerea L., 1758	1-10		Θ. Γιαννακάκης 17.03.2009
Ardea purpurea (L., 1766)	1-10		Coghlan (Ed) 1990
Ardea purpurea (L., 1766)			Γκατζέλια και συν. 2001γ
Ardeola ralloides (Scopoli, 1769)			Γκατζέλια και συν. 2001γ
Botaurus stellaris (L., 1758)			Γκατζέλια και συν. 2001γ
Egretta garzetta (L., 1766)			Γκατζέλια και συν. 2001γ
Ixobrychus minutus (L., 1766)			Γκατζέλια και συν. 2001γ
Nycticorax nycticorax (L., 1758)	1-10		Coghlan (Ed) 1990
Nycticorax nycticorax (L., 1758)			Γκατζέλια και συν. 2001γ
Plegadis falcinellus (L., 1766)	10-100		Coghlan (Ed) 1990
Plegadis falcinellus (L., 1766)	10-100		Γκατζέλια και συν. 2001γ
Alcedo atthis (L., 1758)			Γκατζέλια και συν. 2001γ
Porzana parva (Scopoli, 1769)			Γκατζέλια και συν. 2001γ
Acrocephalus melanopogon (Temminck, 1823)			Γκατζέλια και συν. 2001γ
Phoenicopterus roseus (Pallas, 1811)		Δεν φωλιάζει	Γκατζέλια και συν. 2001γ
Calonectris diomedea (Scopoli, 1769)	1-10		Coghlan (Ed) 1990

Ερπετά	Παρουσία στον υγρότοπο	Αναφορές
Mauremys rivulata (Valenciennes, 1833)	Παρόν	Θ. Γιαννακάκης 17.03.2009

Αμφίβια	Παρουσία στον υγρότοπο	Αναφορές
---------	------------------------	----------

Bufo viridis (Laurenti, 1768)	Κοινό	Θ. Γιαννακάκης 17.03.2009
Ψάρια	Παρουσία στον υγρότοπο	Αναφορές
Anguilla anguilla (Linnaeus, 1758)	Παρόν	

Αναφορές

Bergmeier, E., and S. Abrahamczyk. 2008. Current and historical diversity and new records of wetland plants in Crete, Greece. Willdenowia 38:433–453.

Coghlan, S. 1990. Crete Report 1990. Almondbury. 24pp.

Γκατζέλια, Α., Α. Δημαλέξης, Σ. Ανδρίτσου, Ν. Δημητρακόπουλος, Ρ. Στέφα, Α. Βαρδινογιάννη, Κ. Γρίβας, Γ. Γωνιανάκης, Μ. Δρετάκης, Α. Καγιαμπάκη, Π. Λυμπεράκης, Μ. Προμπονάς, Α. Τριχάς, Χ. Φασουλάς και Σ. Ξηρουχάκης. 2001γ. Ειδική περιβαλλοντική μελέτη περιοχής Ασφένδου-Καλλικράτη. ΕΝΔΙΑΙΤΗΜΑ Σύμβουλοι Διαχείρισης – Αποκατάστασης Οικοσυστημάτων, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης, Αθήνα. 255 σελ.

Ζαλίδης, Χ. Γ., και Α. Μαντζαβέλλας (συντονιστές έκδοσης). 1994. Απογραφή των ελληνικών υγροτόπων ως φυσικών πόρων (Πρώτη προσέγγιση). Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων-Υγροτόπων (ΕΚΒΥ), Θέρμη. 587 σελ.

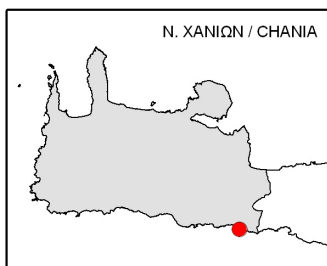
Αντιπροσωπευτική φωτογραφία & Χάρτης



© Θάνος Γιαννακάκης / WWF Ελλάς



KRI192 - Έλη Φραγκοκάστελλου / Fragkokastello marshes



Δορυφορική εικόνα: Google Earth / WGS84 - Satellite image: Google Earth / WGS84

0 65 130 260 390 m

Όρια υγροτόπου
Site boundaries



Νησιωτικοί υγρότοποι της Ελλάδας - Island wetlands of Greece